

Gierik 67, juni 2000

Johan de Graaff

Ongelood

I

Tot beletsel dient het teken,
ter correctie op blank papier.
Geen regels springen in.
Het tekstblok loopt door en
het spoor kent geen buffer,
het Andrieskruis waarschuwt niet.

II

Zoals het in haar lichaam vloeit,
als kalkgruis in azijn,
als blinde wijn in zout,
schuim op chroom en email,
rubber in de mond van een maagd,
een hoer met de rug naar het raam.

III

Aan de haak het lichaam,
zedeloos en ongelood
wit vlees in eeuwig ijs.
Vleugellam, ongebruikt,
onmondig kleeft de tijd
aan de donkere wonde.

IV

Verzielt op polaroïd,
rood met bleek versneden
ogenblikkelijk verval.
Ongekamerd, in het daglicht,
ijzig bekeken, het glanst
dof, maar ongenadig.

V

Gesteld in levenden lijve,
in het zweet, in het aanschijn,
in een ogenschouw aan de kaak.
Techniek betovert. Stichtend
vermaak in gebonden stijl,
tot lering niet strekkend.

VI

Achter het gipsen masker
maar schuil gaan zij niet,
de kaalgeschoren blondine,
de op lakens gebleekte negerin,
ritueel niet langer zichtbaar,
herhaling slechts voorkomt verdwijning.

VII

Stikkend in de ban van de waarheid,
gehard voor het oog van de macht,
met dubbele kin, de kaken gesperd,
ingetogen zich te buiten gaand,
de handen geschikt, strak maar zedig,
geen laatste kreet, geen krop in de keel.

VIII

Hardleers in het oog van de storm,
driepakig en onscheidbaar,
verkleed en ontdaan, verbonden
heersend, is het zwakke werkwoord.
Het handelt hulpeloos. Het legt
naast zich neer, onovergankelijk.

Luc Deneulin

Transcriptie (fragmenten)

ADEMBENEMENDE jij van wij
als verbannen wezens, commutatief
geketend, getekend
lijdende horigen,
met dezelfde gebaren gebeden,
afgeboden

je ziel grof schilderend
in kleurloosheid,

met nijpende twijfel over je eeuwig lauwe doodsbed

schrik ik, net Judas,
onverstoorbaar verdelgend,
stuwende last van tijd
af

nu als licht je stof en as flitsen
wordt verlangen morose

uit schaamte voor ontsproten hoon,
- als voor Adam je buit -

verschuilt zich
verbijsterd de immense geest
aan de einder van verpletterende aanwezigheid.

CHAOTISCHE stroming
die vuur doven wil, inbreuken witwast en niet deert

voert,
deze droom,
 wellustig gezang,
naar mondingen,
de kern ervan, verzwolgen

weze een contourloze schaduwzij van je opengereten ziel,

zich onophoudelijk verdiepend in
- spietsend - mijn hersenen

tenzij het gelaat vol razernij van gereutel
 in een kleed van licht verzadigd is
 door vereerde beelden

aldus, een toevlucht te moede,
is wat rest een levensgraf graven en
tijd met dood verzoenen of

bestendig verwarren onder het masker dat
jij opzet en ik
af.

DE DROEFHEID aangeheven,
klaag over ware doordringendheid
van bedrogen leed, dat ons niet ontlopen kan,

ruikend lijk en ranzig lijf zijn één
een wassen pop gelijk

de aan je verrijzenis medeplichtige ik,
telkens weer ontwakend,
wordt door je nachtbraken meegesleept
naar andere ondergangen,

smeltend is mijn valse huid
rillend in warmte,

ik beweene de u in jou

als loosheid blijkt de ontdekking: een onwekbare jezelf,
des stemlozen scheppers afdruk
herkent,
- is slechts onderwerping -

doch verraadt je zwelgerij
en verrast,
ziedend in je slaap.

VONNIS van thanatos bezegeld
ik laffe zwijgzaamheid over je heen vererend,

aldus tijd mijdend,
krachtiger mijn ogen toeknijpend: einde

de barre ochtend op het troostende water
er dobberend met gekletter,
varend met de gelijke,
de naakte lijft in

langs lijnen van je aders,
voorbij je sleutelbeen zijn
stigmata neoplasmen,
het sap: bloed, zondvloed,

je ligt in mezelf, woedt er,
dissonanten beluisterend,
daar vind je een navelstreng voor je lijfelijkheid,

het strakke lot, leed op zee
is slechts met kwellende moed
de behoefte aan dood.

Francis De Preter

Opstaan na de val

HET HERFSTGEVOEL

Hout vinden, takkenbossen
in gratis bossen,
is met plankenkoorts schrijven
op woudpapier, is belegen wijn drinken
bij het zien van rode bomen,
het bezingen van houtskool
en het maken van vuur
in wanhopige bladeren.

Hout rapen, knuppels maken
is afscheid nemen van het zomertuur,
in het wilde weg slaan van spijt,
de tijd in brand steken,
de zon in rook zien opgaan
en de pijp aan Maarten geven,
of aan Mars, straks, als het bos
in zijn as ligt.

TERUGKEER

Nog staat de tafel niet klaar
na het zomerdolen:
drink eerst nog van de regen,
kraak eikels en vat moed.
Het einde is in zicht: een haard
met stomend hout, een hand
die vruchten schilt.

Treinen varen door de herfstlucht,
ruisen in de laatste blaren uit.
De akkers liggen braak
van hier tot in Podolië.
Trek nu nergens heen, zet
alle ramen open, word heimziek,
wees van alle markten thuis.

LEVENSPIRAMIDE (SLOTFASE)

1.

Ik ben weer eens thuis gebleven
van een onzekere reis
(alsof ik de kathedralen niet liefhad)
en in mijn oor heeft zich een dreun gevestigd
die het uithuilen onmogelijk maakt.

Maar 's avonds laat dan,
het bed ophemelend, maak ik me klaar
voor de voetreis naar Rome.
Bloemen van verzen lezend
zie ik dat arbeiders, vrij metselend
aan lege kerken, bewaarengelen zijn
rond het kussen van duizend en één nacht.

Opstaan na de val van 's ochtends
is de volgende karwei: zonder pijn
wordt geen nieuwe dag bereisd,
ik neem de trein naar het museum
der jeugd en sterf net niet onderweg.

2.

Waar zijn we toch mee bezig:
eten, slapen, wonen in het vlees
dat uitgerookt en uitgedroogd
uitbundig rimpelt.

Geen haar meer op ons hoofd
dat denkt, wel zit de doodsgedachte
daar verborgen. We zijn gekrenkt,
maar ook geknakt in eer en deugd.

We zijn als seismografen bezig
ons lichaam te registreren: elk brood
veroorzaakt een breuk in het bekken,
elke stap een wervelstorm in aanleg.

Bij het nachtlampje leven we
nog even op, een kaars in een kerk,
maar al die nabestaanden kunnen we missen
als de pest, als leven na de dood.

3.

De flessen op de boekenkast
zijn legendarisch antikwarisch.
Ze hebben gereisd, staan op rust,
ze zijn niet meer vervangbaar.
Ze zijn het met de boeken roerend eens:
'als jullie vergaan, gaan we op de fles.'
Ze houden het binnenskamers:
het stierenbloed is tot inkt gestold,
zwarte lek op het bureau.
De wijn van Santa Ana, Chili,
zit in een werkschrift te verblozen.
Toen Amalia Rodrigues nog zong,
speelde ze hier haar fado's af.
Want al koos de luisteraar soms kamers
in Lissabon, Santiago en Madrid,
hier klonken de flessen zinderend mee,
nu zijn ze hol en ruiken naar urnen
met de as van een dichter.

4.

Hoor de treinen zuigen aan de nacht,
terwijl jij een dag doorslikt.
Zijn wrange resten zweten,
alles vreet aan jou, het leven teert
en vergeet zichzelf.

Het gaat voorbij als tranen,
maar blijft nabranden als de zon
één hoogzwangere zomer kort.
Je bent als kroongetuige
aan het stervensbed genageld.

Je luistert uren na de dood
nog naar het vuurwerk van het bloed,
het sap, het licht van flitsende gedichten
in het tijdsgewricht, de namen
van vergane dagen.

Jan Wyn

Op de loer

WAARSCHUWING

Neushoorn op stal,
condor uit het heelal.
Oog van de buffel leeg,
schildpad die neerzeeg.

Zit je tijd uit.
Loop als een panter heen en weer
en kalmeer.

OP DE LOER

Kikkers gluren vanonder
het oppervlak
naar de rand van het ven.

Waterdingen maken kringen
de wolken golven.

Alles blijft stil.

Vogels vechten
in het berkenbosje:
gakkende ganzen
vliegen over.

De kikkers liggen er nog.

OP STAP MET TWEE

Hij stopt
en beduidt me
te luisteren: ik neem
het knisperen
van het kruierend ijs
aan de rand van het ven
voor het gezang
van een winterkoninkje.

DAG VAN MIJN DOOD

Wanneer de schaduwen
zich reeds scherp aftekenen,

wanneer de zwaluwen
als roofvogels rondvliegen,

wanneer de fluitketel zingt
en vrouw en kind
nog diep slapen,

kan ik rechtstaan,
even gapen
en naar de bus gaan; -
meerijden, afstappen
en vrijbuiten op de heide.

Hm, ideale dag.